

Skatteetaten

Digitalisering av Skatteadministrasjonen

- Erfaringer mm

IT-direktør Karl Olav Wroldsen, Skattedirektoratet

Skatteetaten

IT i Skatteetaten

Finansdepartementet

Skattedirektoratet

Skattedirektør

Skattedirektørens
Staber

SITS

Tverrsektoriell i en informasjonsbehandlingende organisasjon

Samle inn - Behandle - Lagre - Kontroller - Formidle informasjon

Skatt Midt

SFU

Skatt Sør

SFS

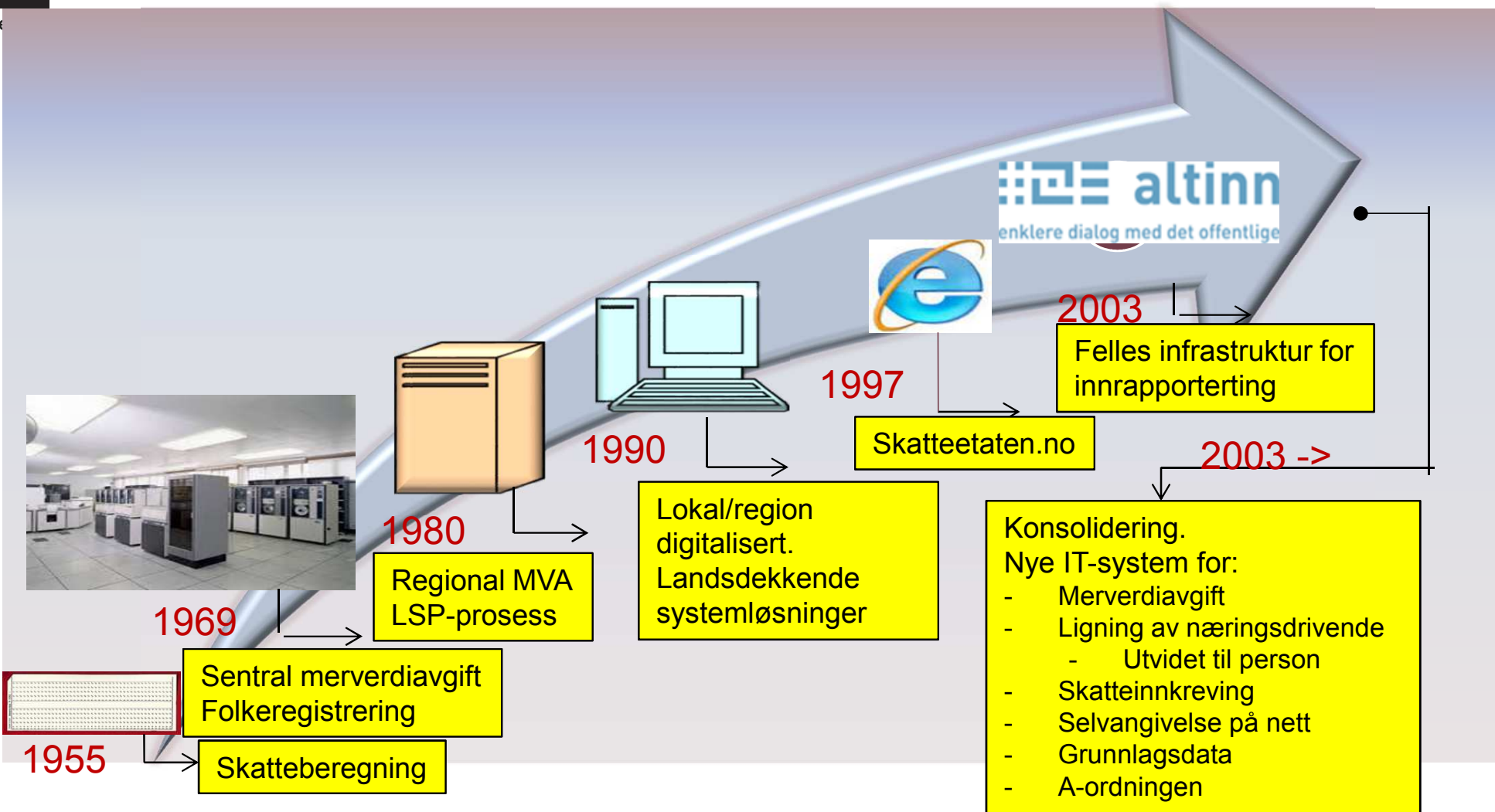
Oljeskatte-
kontoret

15 – 20 % av budsjett

IT-historien

Skatteetaten

Skattedirektoratet

Erfaringer - på godt og vondt - 1

- Skatteetaten har ikke hatt IT-skandaler.
 - Planmessig utvikling – steg for steg.
 - I takt med teknologiutvikling og –utbredelse.
 - I trygg forkant.
 - IT-innføring som del av organisasjonsomstilling
 - Forretningsutvikling – prosessomlegging - kompetanseendring
 - Involverte medarbeidere
 - Sentral styring av IT-utvikling og forvaltning
 - Strategisk og operativ IT-ledelse i skattedirektoratet
 - Ingen regional/lokal IT-utvikling/anskaffelse osv.
 - Internt IT-miljø med tilstrekkelig «cross-over»-kompetanse (ca. 500)
 - Kontroll og styring med forretningslogikken (applikasjon og skatt/avgift)
 - Kontroll over IT-strategi/-prinsipper og -arkitektur
 - Godt samarbeid med IT-bransjen
 - Toppleidelse
 - Skattedirektører med utviklingsambisjoner og – evner
 - Godt samarbeid og god støtte fra Finansdepartementet.
- Skatteetaten – fremstår som IT-lokomotivet i norsk offentlig forvaltning
 - Attraktiv for IT-personell.

Skatteetaten

Erfaringer - på godt og vondt - 2

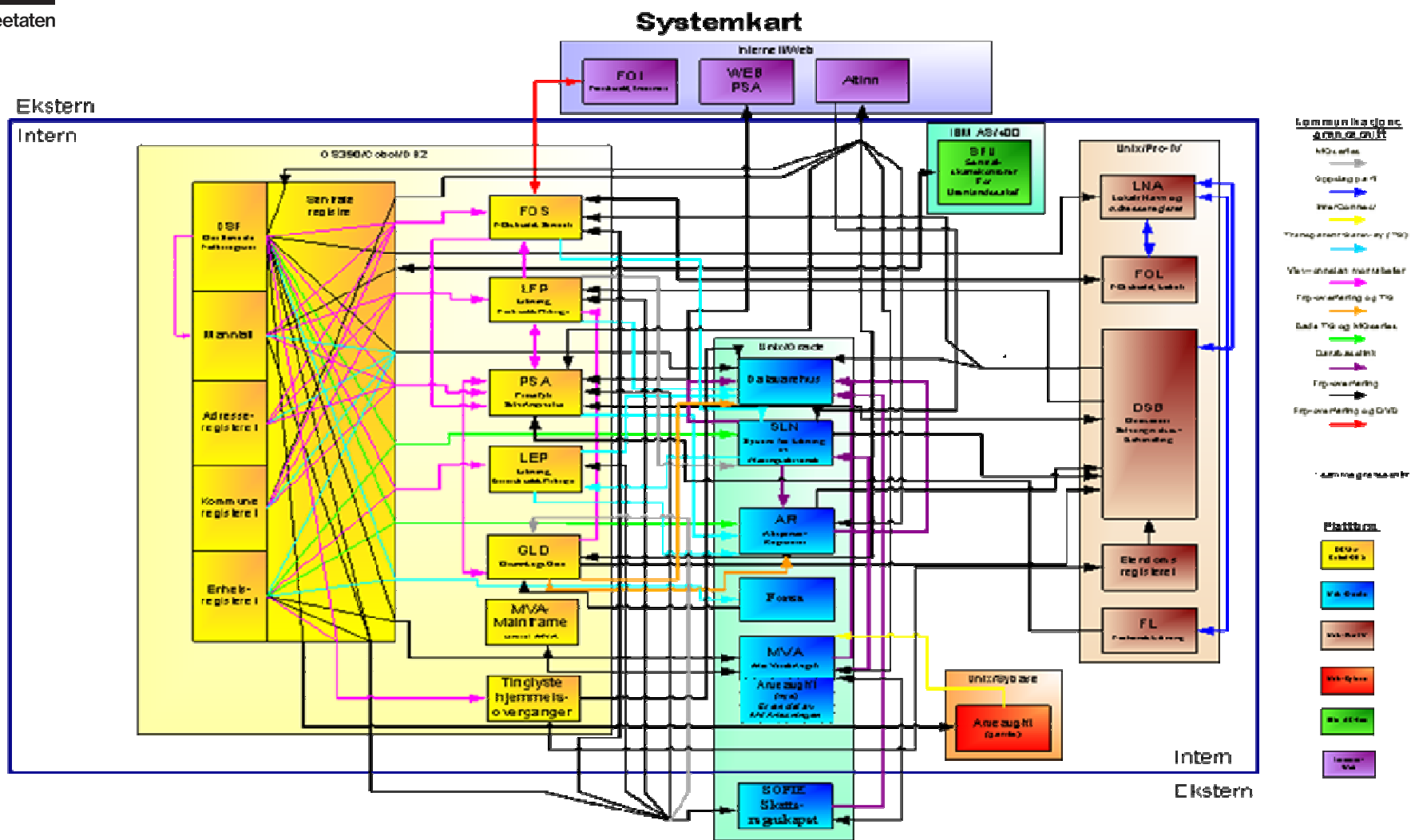
- Undersøkelser blant toppledere:
 - Informasjonsteknologi vurderes som en sentral forutsetning for virksomhetens suksess, men også det største hinderet for det samme
- Mange år med taktisk drevet IT-utvikling har resultert i store, omfattende og komplekse IT-løsninger som er kostbare å vedlikeholde og krevende å endre.
- Skatteetaten har slike utfordringer.
- IT-systemenes alder:
 - MVA-løsningen:
 - Kravspesifisert første halvdel av 1990-tallet
 - Produksjonssatt første gang 2001
 - System for skatteinnkreving:
 - Kravspesifisert første halvdel av 1990-tallet
 - Produksjonssatt første gang i 2006
 - System for ligning (personer og næring)
 - Kravspesifisert på midten av 1990-tallet
 - Produksjonssatt 2003 (for personbeskatning i 2008)
 - Folkeregisterløsningen
 - Cobol-system med røtter helt tilbake til 1970-tallet.

Skatteetaten

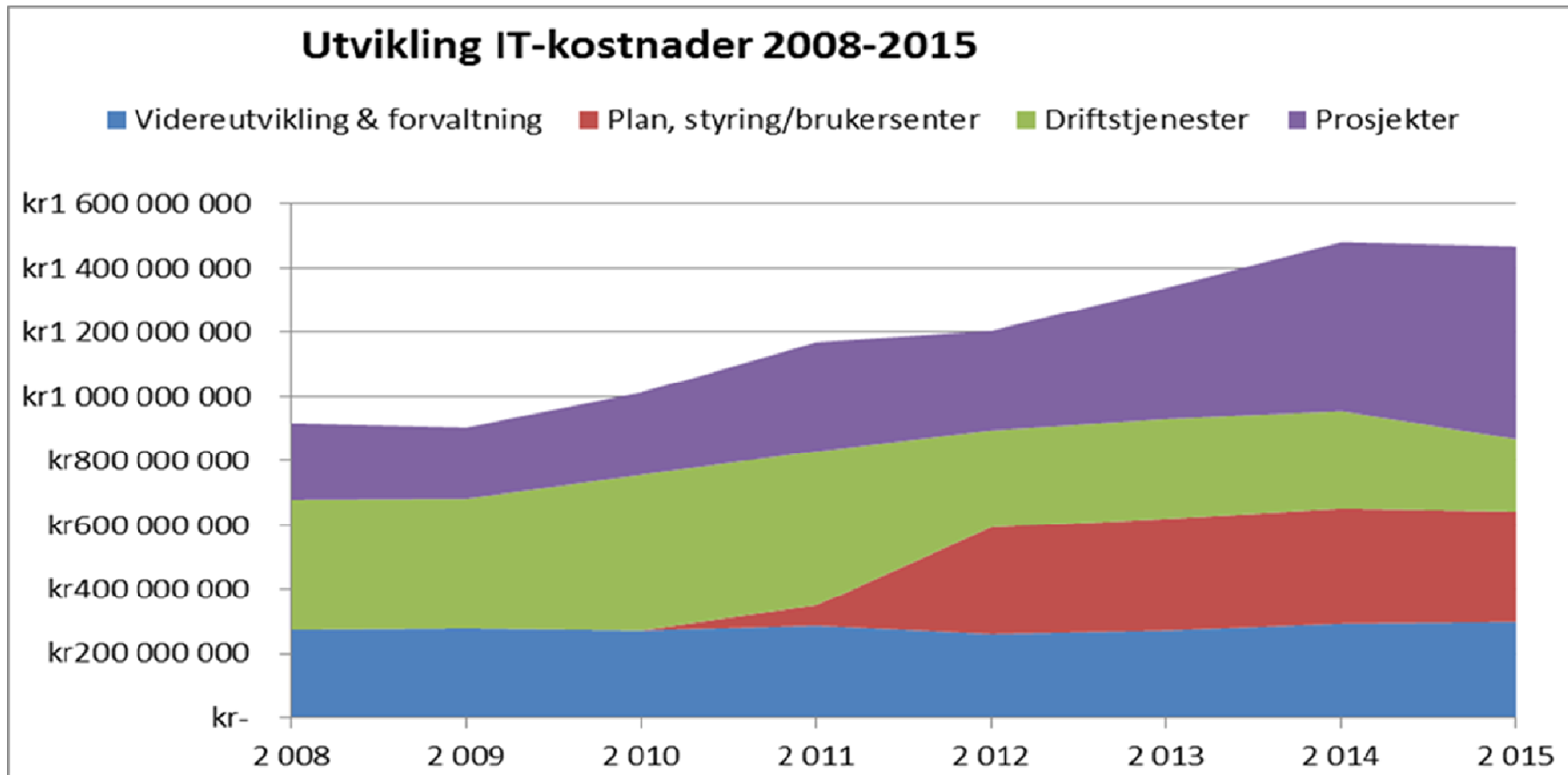
Erfaringer - på godt og vondt - Teknologi

Skatteetaten

Erfaringer på godt og vondt - kostnader

Skatteetaten

Erfaringer - på godt og vondt - 3

- Undersøkelser blant toppledere:
 - Informasjonsteknologi vurderes som en sentral forutsetning for virksomhetens suksess, men også det største hinderet for det samme
- Mange år med taktisk drevet IT-utvikling har resultert i store, omfattende og komplekse IT-løsninger som er kostbare å vedlikeholde og krevende å endre.
 - Skatteetaten har slike utfordringer.
- IT-systemenes alder:
 - MVA-løsningen:
 - Kravspesifisert første halvdel av 1990-tallet
 - Produksjonssatt første gang 2001
 - System for skatteinnkreving:
 - Kravspesifisert første halvdel av 1990-tallet
 - Produksjonssatt første gang i 2006
 - System for ligning (personer og næring)
 - Kravspesifisert på midten av 1990-tallet
 - Produksjonssatt 2003 (for personbeskatning i 2008)
 - Folkeregisterløsningen
 - Cobol-system med røtter tilbake til 1970-tallet.
- Forankret i regelverk og manuelle arbeidsprosesser der papiret var informasjonsbærer.

Skatteetaten

Erfaringer - på godt og vondt - vedlikehold

- Alle systemene gjennomgår årlige vedlikeholdsprogram:
 - Tilpasning til endret regelverk
 - Lovendringer, satser etc.
 - Funksjonelle endringer
 - Regelverksendring - prosessendringer
 - Feilretting
 - Konkrete feil i kode.
 - Innfrielse av «teknisk gjeld»
 - Oppgradering av basissystemer
 - Databaser, operativsystem, andre leverandørløsninger.
 - Generell tilpasning til endrede forutsetninger og muligheter
 - F eks teknologiske
- Utføres av etatens egne IT-ansatte.
 - Kombinasjon av IT- og fagkunnskap
- Men – dette er ikke nok..

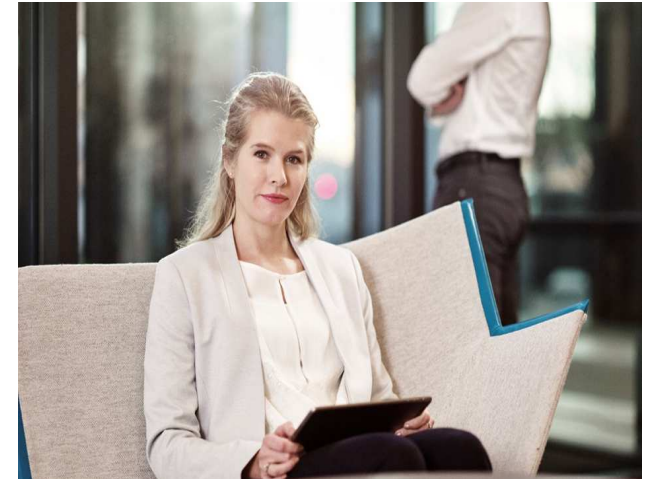

Skatteetaten

Fremtidssikring av systemene

- Fra Skatteetatens IT-strategi (2016-2025):
 - Å oppfylle etatens målbilde 2025 vil innebære organisatoriske og forretningsmessige endringer som etatens etablerte IT-systemer er ikke konstruert og bygget for å støtte.
 - Skatteetaten skal være i stand til raskere å tilpasse seg nye/endrede behov og muligheter som følger av økt digitalisering, og være i takt med tiden og tilpasset samfunnsoppdraget. Dagens IT-systemer er bygget for gårsdagens utfordringer.
 - Kontinuerlig utvikling og forvaltning gjennom mange år har resultert i IT-løsninger som er teknisk kompliserte, krevende å vedlikeholde, utfordrende å endre, med aldrende teknologi og økende kostnader som konsekvens.
 - Nødvendige teknologiendringer skal gjennomføres samtidig som stabil og sikker IT-basert forvaltning, drift og produksjon opprettholdes med god kvalitet.

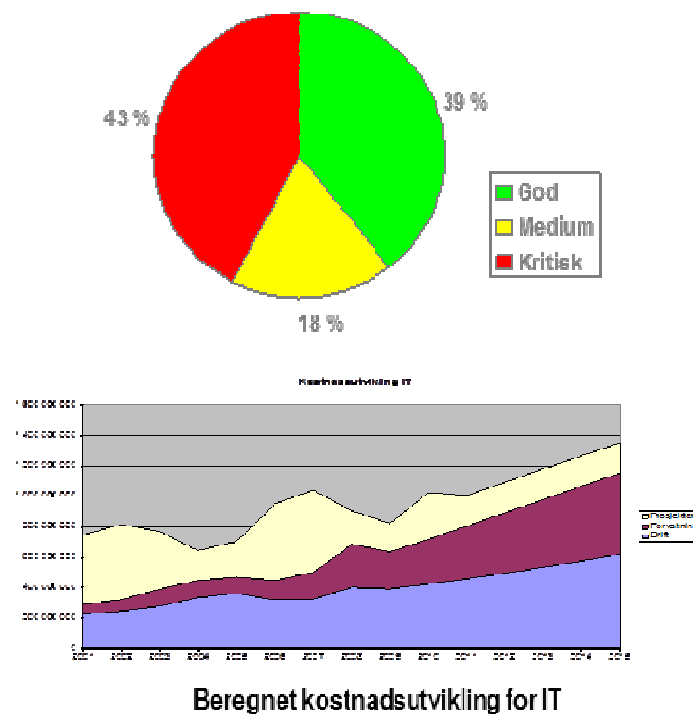

Vurdering av IT-porteføljen 2009

Noen funn...

- 43 % av systemene vurderes å ha kritiske utfordringer.
- For perioden 2001 – 2009 har forvaltnings- og driftskostnadene nærmest doblet seg.
- Den prognostiserte kostnadsutviklingen for de nærmeste år er ikke bærekraftig.

Dagens situasjon

Skatteetaten

Konklusjoner og veien videre

Konklusjon

- § Aldrende systemportefølje med duplisert funksjonalitet og data
- § Monolittiske systemer – uhensiktsmessig systemoppdeling
- § Internetteknologi og tjenesteorientert arkitektur på toppen av gamle systemer øker kompleksitet og risiko
- § Drift- og vedlikeholdskostnadene er høye og økende.
- § Mange gamle system fremstår som hinder for nye muligheter – noe må gjøres!
- § Vesentlige forbedringer krever radikale og gjennomgripende arkitecturendringer

Beslutning

- § Utvikle et nytt fundament for bygging av fremtidsrettede IT-løsninger
- § Se IT og virksomhet sammen
- § Starte et VA-prosjekt

Målsetting

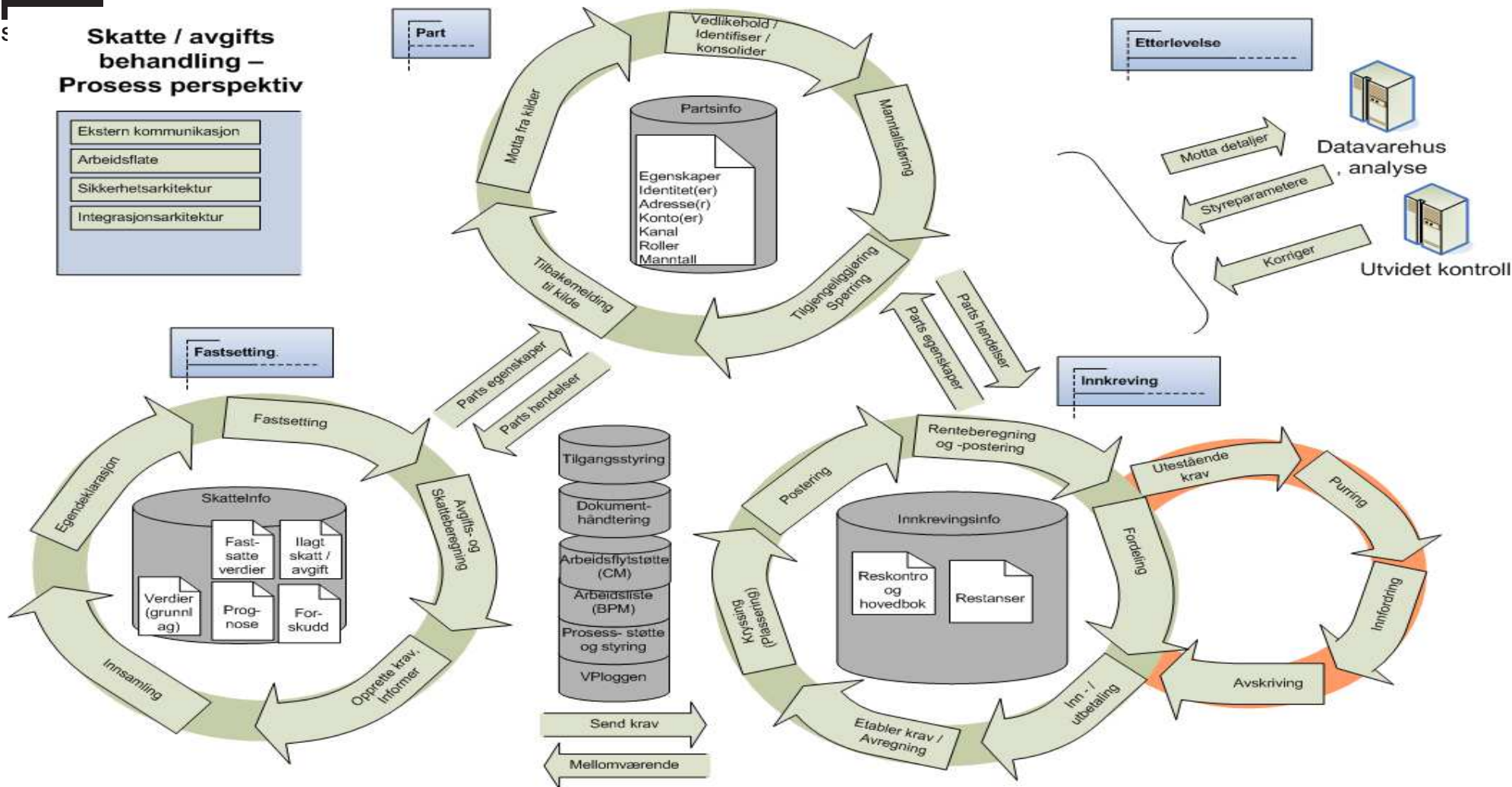
- § Å standardisere IT-landskapet mest mulig.
- § Bygge gjenbrukbare komponenter
- § Øke utviklingshastigheten og kvaliteten på systemene
- § Endringsevne; forståelige, skalerbare og testbare systemer
- § Standardisert; implementere og bruke slik «alle» er vant til
- § Vi vil møte nye krav fra brukere (hvor enn de er)

Nytt arkitekturmålbilde - prosess

Skatte / avgifts behandling – Prosess perspektiv

Ekstern kommunikasjon
Arbeidsflate
Sikkerhetsarkitektur
Integrasjonsarkitektur

Skatteetaten

Skatteetatens virksomhetsarkitekturmodell

VA leveranser dekker områdene:
Forretnings-, system- og teknisk arkitektur

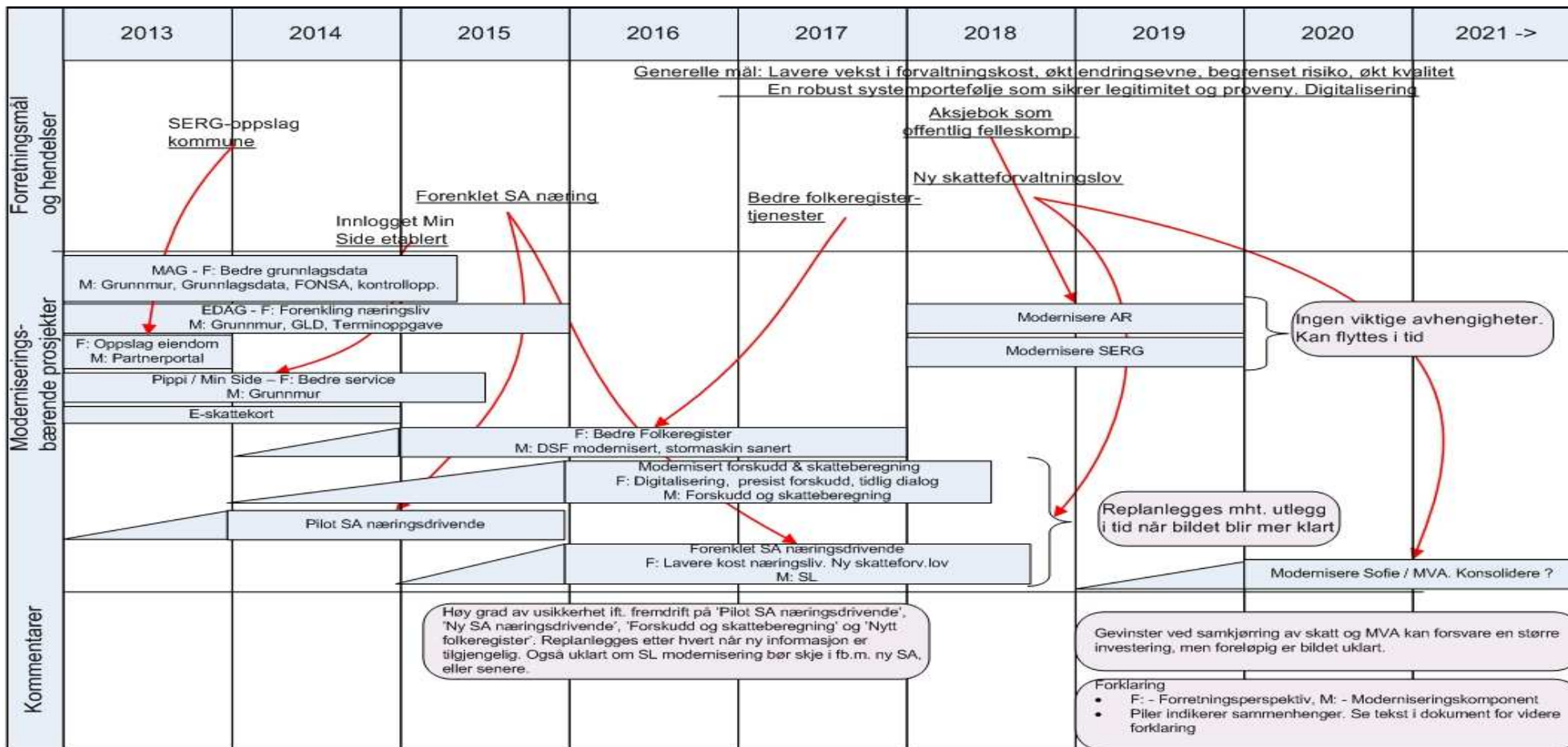
Virksomhetsarkitekturs domener	Leveranser fra Virksomhetsarkitektur		
	Systembeskrivelser		Annet
	Dagens situasjon	Fremtidig ønsket situasjon	Prinsipper, modeller, retningslinjer, standarder
Forretningsarkitektur <ul style="list-style-type: none">• Samfunnsoppdrag og regelverk• Mål og strategier• Organisasjon og prosesser,• Tjenester og kommunikasjon	Hva vi har	Hvor vi skal	Hvilke løsninger, produkter og standarder benyttes
Systemarkitektur <ul style="list-style-type: none">• Data• Applikasjoner• Integrasjoner			
Teknisk arkitektur <ul style="list-style-type: none">• Infrastruktur• Drift			
Eksisterende miljø		Arkitekturs styringsfære	

Skatteetaten

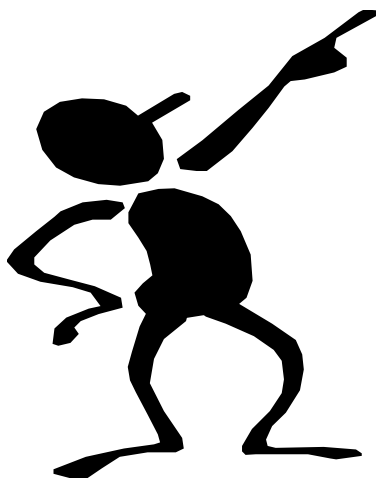
Moderniseringsscenario

Skatteetaten

Fire VA prinsipper

Skatteetatens arkitekturprinsipper

- 1. Skatteetatens fremtidige systemportefølje, IT-reguleringsplan og arkitekturmålbilder må følges av alle.**
- 2. Beslutninger om IT-investeringer skal være basert på kost/nytte-analyser som omfatter hele systemets livssyklus.**
- 3. Alle nye utviklings- og videreutviklingsprosjekt skal være underlagt styringsprosessen for VA.**
- 4. All utvikling skal fokusere på gjenbruk, samvirke og integrasjon – deling av informasjon.**

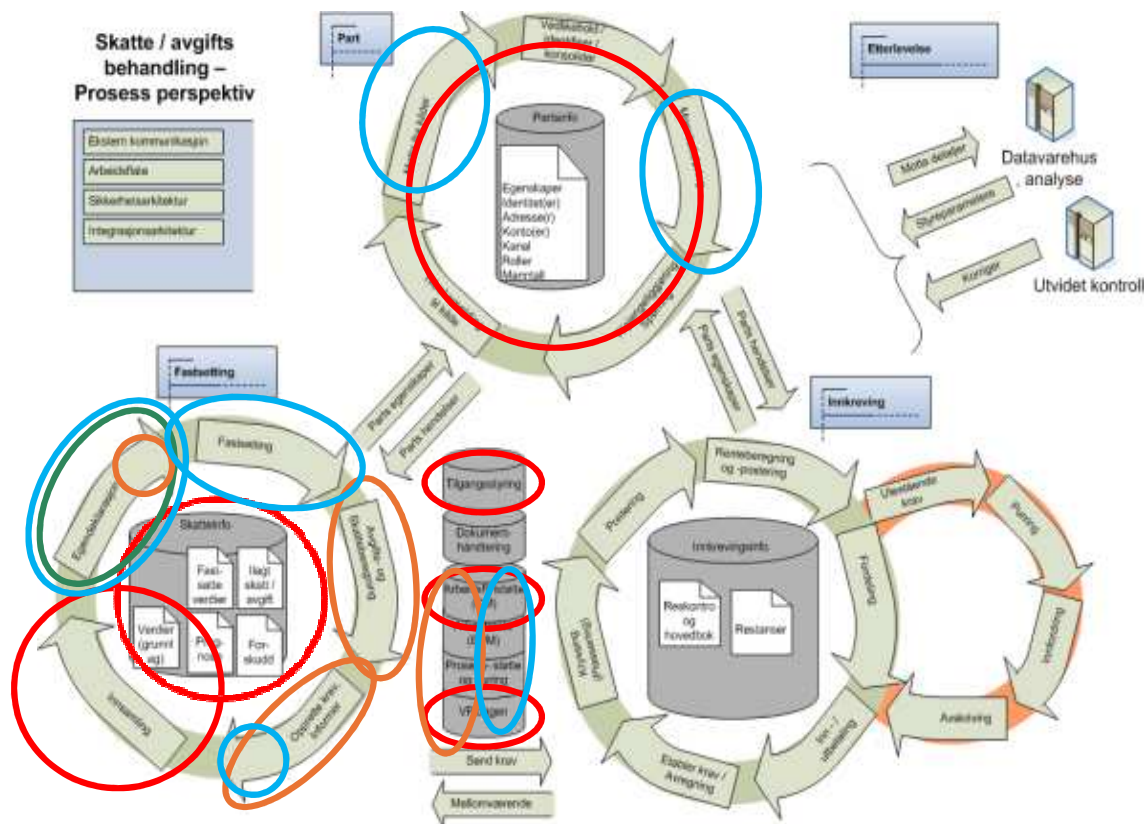
Hver prinsipp er beskrevet i mer detalj som forklarer bakgrunn og praktiske konsekvenser.

Skattetaten

Status og veien videre

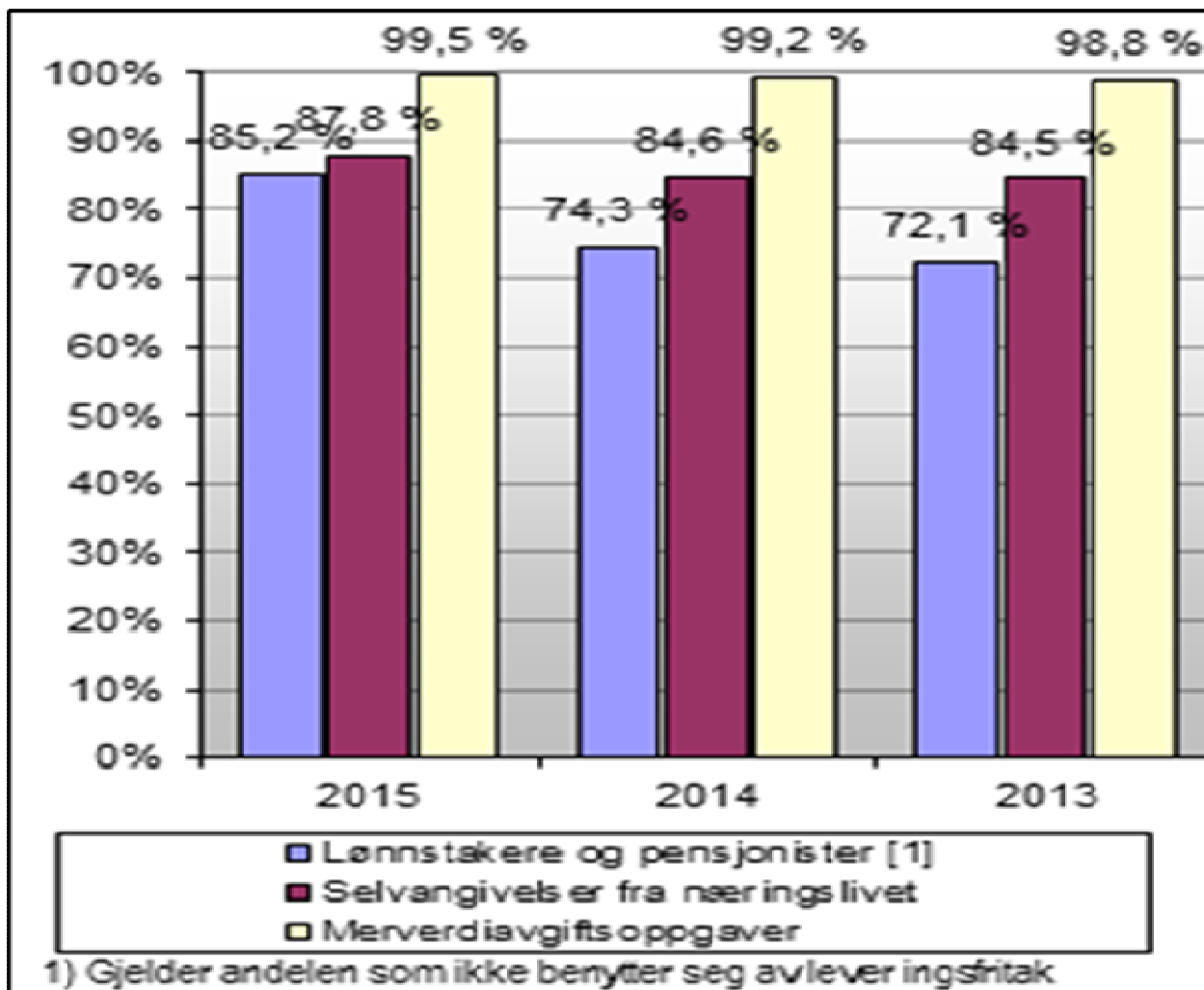
- Utviklet og produksjonssatt nye system for:
 - Grunnlagsdata
 - A-ordningen
 - Enkel (elektronisk) selvangivelse for små næringsdrivende
 - Teknisk infrastruktur
- Under utvikling – nytt system for:
 - Forskuddsutskrivning – endring av forskuddsutskrivningen
 - Deler er allerede produksjonssatt
 - Særavgifter
 - Folkeregistrering
- Satsningsforslag:
 - Nytt system for fastsetting – skattemelding
- På plan
 - Nytt system for merverdiavgiften
 - Nytt system for innkreving
- Mål:
 - En helhetlig IT-arkitektur som gir etaten forbedret endringsevne og mer forutsigbare kostnadsutvikling
 - Kunne benytte markedet der det finnes (skytjenester).
 - Fremtidssikre etatens IT-systemer

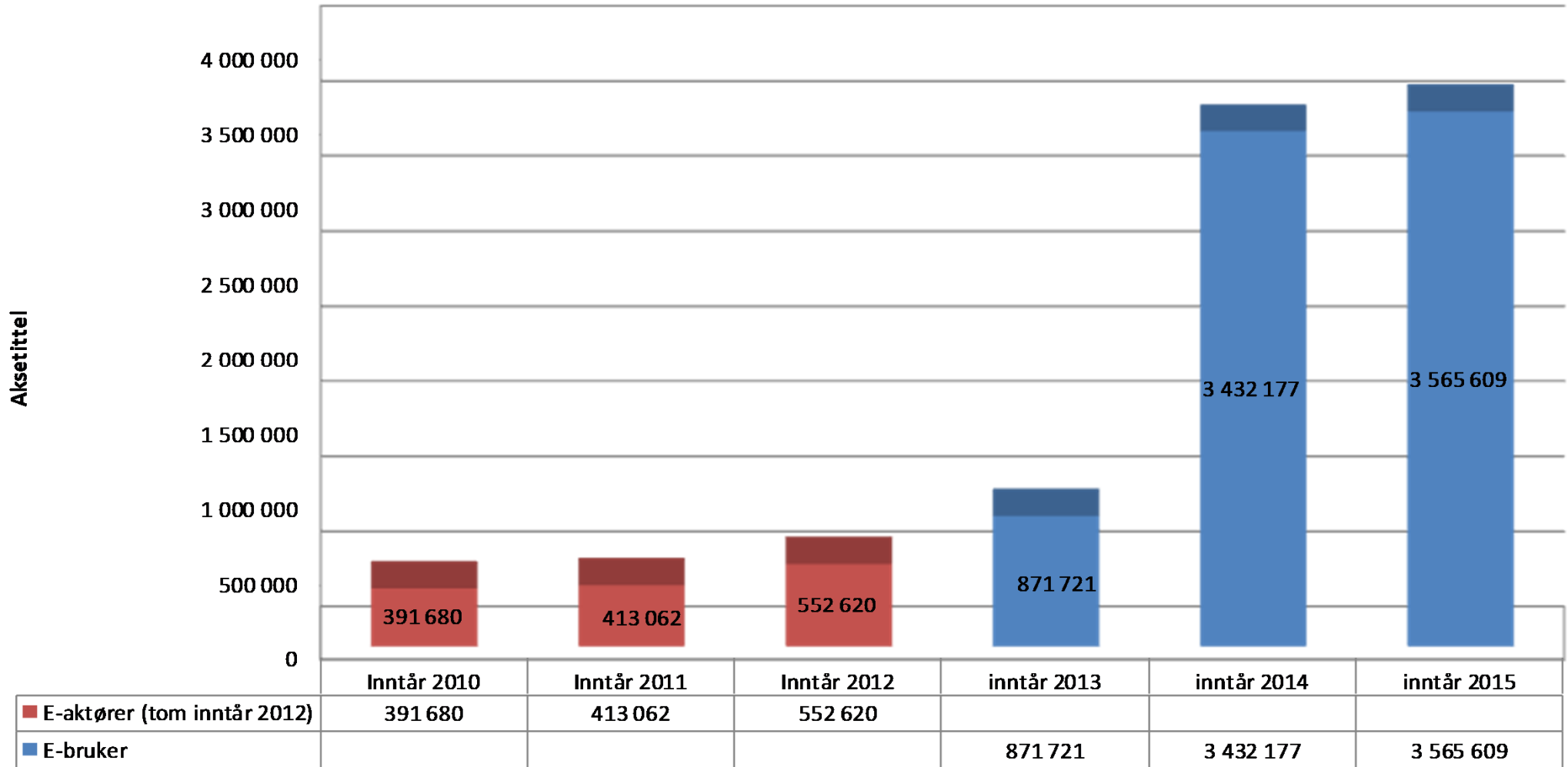

Skatteetaten

Noen resultater –elektronisk rapportering.

E-aktør og E-bruker skattemelding

Andel

8,95

9,26

12,10

18,63

73,14

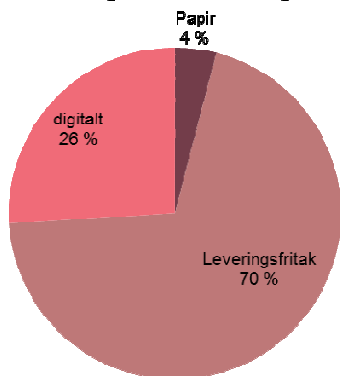
75,19

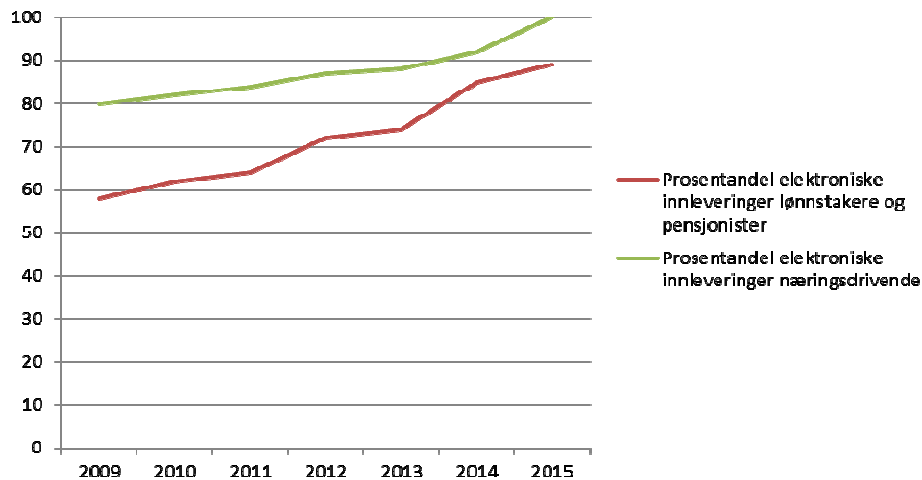
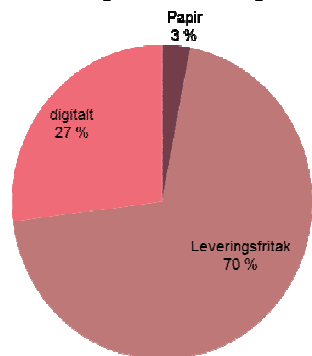
Skatteetaten

Statistikk

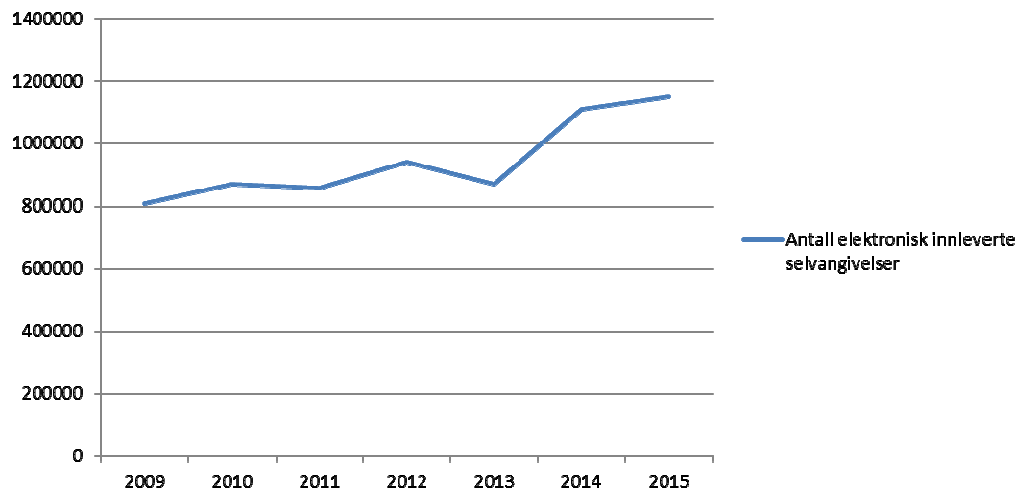
Fordeling innlevering 2015

Fordeling innlevering 2016

Antall elektronisk innleverte selvangivelser

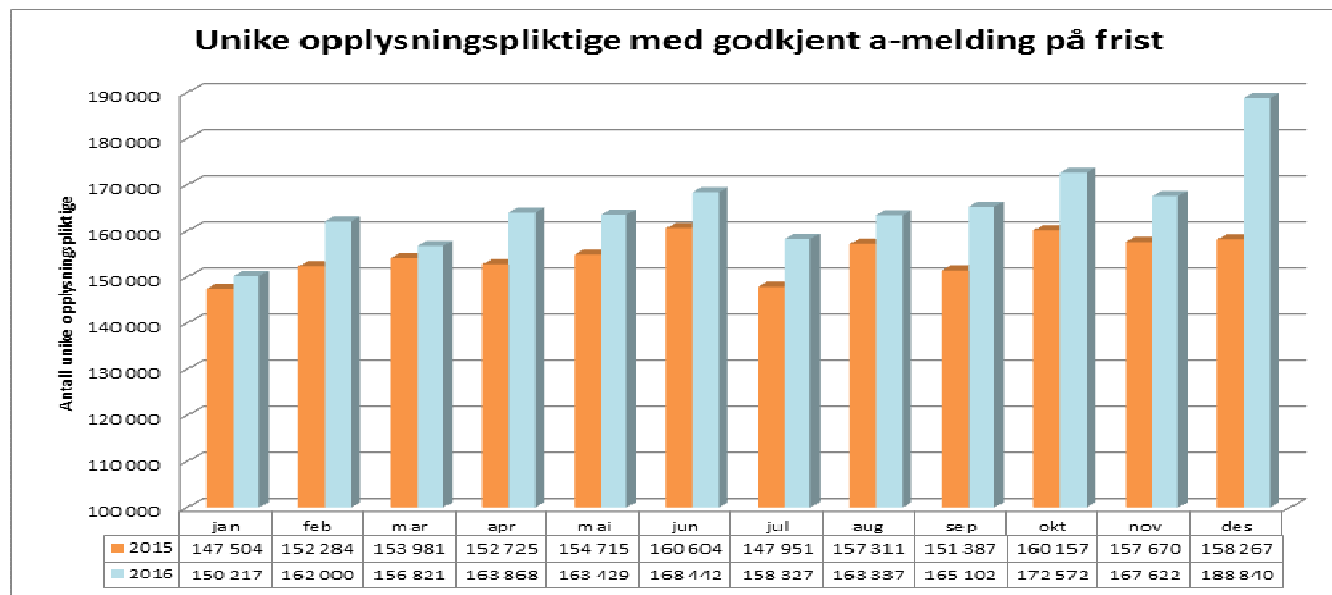

Skatteetaten

Status 2015-2017 – A-ordningen

- **4,5** millioner inntektsmottakere
- **245 000** opplysningspliktige
- **88%** rapporterer fra lønssystem
- **99%** av opplysningene fra lønssystem
- Mer enn **1 720 302 197 321** i kontantlønn rapportert
- Iverksatt bruk av tvangsmulkt og stadig bedre rettidighet (85-90% før frist)

Skatteetaten

Kontroll av elektroniske spor

Skatteetaten

Kontrollmuligheter - elektroniske spor

e-revisjon

- Undersøkelse av regnskapstransaksjoner og deres kilder/opphav, prosessert i et elektronisk miljø.

Sikring og analyse av elektroniske spor (SAES)

- Utfører kopiering og gjennomgang av elektronisk informasjon. Formålet er å sikre etterlevelse av gjeldende lover og regler og bekjempe skattekriminalitet.
- Skal på oppdrag fra og i samarbeid med kontrollmiljøene bidra til effektivt kontrollarbeid i etaten.
- Baserer seg på til enhver tid gjeldende lovverk, internasjonale standarder og beste praksis innenfor fagområdet Digital Forensics
- Forskrift til Skatteforvaltningsloven kap 10 gir utfyllende bestemmelser for arbeidsprosess

Skatteetaten

Organisering av kontroll av elektroniske spor

- Skattedirektoratet overordnet strategisk ansvar for begge fagområdene
- Nasjonalt teknisk senter for SAES og e-revisjon – delegert fagansvar for begge fagområdene er lagt til en driftsenhet
- 5 Regionale tekniske sentre for SAES og e-revisjon

